

FIVAS

Solidaritetshuset
Fredensborgveien 6
N-0177 Oslo, Norway

Tlf +47-22 98 93 25
e-post: fivas@fivas.org
www.fivas.org

Årsmelding 2010

Innledning

Høydepunkter

2010 var et gjennombruddsår for det internasjonale arbeidet med økt anerkjennelse av retten til vann og sanitær. FIVAS var med på å sørge for at to historiske resolusjoner om retten til vann og sanitær ble vedtatt av henholdsvis FNs generalforsamling og FNs menneskerettighetsråd. Disse ble feiret som store seiere av det internasjonale sivilsamfunnet.

Retten til sanitær ble satt på kartet i forbindelse med to svært vellykkede informasjonskampanjer i løpet av året. "Verdens lengste dokø" i mars og den årlige Blå oktober-kampanjen fikk mye oppmerksomhet i nasjonal media og bidro til at spørsmålet om manglende tilgang til tilfredsstillende sanitære forhold for 2,5 milliarder mennesker nådde politikere og offentligheten generelt.

En rapport utgitt av FIVAS i 2010 om energipolitikk, vannkraftutbygging og urfolks rettigheter i Guatemala førte til betydelig diskusjon rundt temaene i Norge og Guatemala, med spesielt stor interesse i landet selv. Som følge av denne interessen ble rapporten presentert av rapportens forfattere på flere store folkemøter rundt omkring i landet. Positive tilbakemeldinger ble mottatt fra bl.a den nasjonale ombudsmannen for urfolk i Guatemala.

FIVAS fortsatte å bidra aktivt til dialogprosjektet "Bærekraftige energiinvesteringer" som ble påbegynt i 2009 og sørget for at anbefalinger til World Commission on Dams var et sentralt tema i diskusjonene mellom norske myndigheter, norske energiselskaper og frivillige organisasjoner.

Arbeidsform

Arbeidet i FIVAS er avhengig av frivillig engasjement. Arbeidsfeltet til FIVAS er enormt og for å kunne dekke de viktigste sakene er det essensielt å ha en aktiv gruppe frivillige medarbeidere. I 2010 har organisasjonen hatt ca. 75 registrerte medarbeidere.

Styret

Styret har bestått av:

- Anne Martinussen (styreleder)
- Cecilie Hirsch (nestleder)
- Jørgen Magdahl
- Miguel Utreras

- Ola Hanserud
- Silje Kjørberg Hernes
- Jarand Ullestad

Jody Scholz og Silje Lundberg har vært vararepresentanter.

Det ble holdt 4 styremøter i 2010.

Ansatte

Andrew Preston fortsatte som daglig leder i 2010. Daglig leder har ansvar for oppfølging av policy- og prosjektarbeid, nettverksarbeid, økonomi, administrasjon og daglig drift av kontoret.

Silje Lundberg har hatt en 50 prosent stilling som prosjektmedarbeider fra januar til mars.

Finansiering

Totale driftsinntekter for 2010 var kr 1 023 650. Støtte fra Norad utgjorde hoveddelen av FIVAS sin finansiering. I 2010 fikk FIVAS tildelt kr 950 000 fra Norad. Andre inntekter besto av honorarer og abonnement på nyhetsbladet (kr 30 650) samt finansielle bidrag til Blå oktober-kampanjen fra andre norske organisasjoner (kr 43 000). FIVAS hadde koordinerings- og sekretariatsfunksjon under kampanjen.

Årsregnskapet for FIVAS viser et underskudd på 17.686. FIVAS hadde ved utgangen av 2010 en egenkapital på kr 131.106.

Aktiviteter gjennomført i 2010

I. Påvirkningsarbeid

Påvirkningsarbeidet i 2010 har i stor grad bestått av aktiviteter rettet mot å bidra til eller påvirke langsiktige prosesser. Enkelte utbyggingsprosjekter i norsk regi har også blitt fulgt opp, men med mindre ressursbruk enn året før. Arbeidet har skjedd i samarbeid med lokale grupper og sivilsamfunnsorganisasjoner, organisasjoner i våre internasjonale nettverk, samt organisasjoner i Norge. Henvvisning til og oppfordring til bruk av anbefalinger fra *World Commission on Dams* har vært ledende for FIVAS sitt arbeid med oppfølging av vannkraftutbygginger.

Arbeidet er gjennomført gjennom en kombinasjon av møter og korrespondanse med beslutningstakere og ulike informasjons- og kampanjetiltak (inkl. medieoppslag, publikasjoner og arrangementer).

Policyarbeid

De viktigste sakene FIVAS har jobbet med i 2010 er følgende:

Retten til vann og sanitær: I 2010 var FIVAS og andre norske organisasjoner med på å sørge for at to historiske resolusjoner om retten til vann og sanitær ble vedtatt av henholdsvis FNs generalforsamling og FNs menneskerettighetsråd. I juli ble en resolusjon vedtatt av FNs generalforsamling i New York som erklærte at "retten til trygt og rent drikkevann og sanitær er en menneskerettighet som er essensiell for å kunne nyte godt av livet og alle menneskerettigheter." Resolusjonen hadde en viktig politisk signaleffekt og ga drahjelp til resolusjonen i FNs menneskerettighetsråd i september.

Resolusjonen i FNs menneskerettighetsråd bekreftet at retten til vann og sanitær er "derived from the right to an adequate standard of living" som er inkludert i FNs internasjonale konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og er juridisk bindende. Dermed bekreftet resolusjonen at retten til vann og sanitær også er juridisk bindende og en rettighet på lik linje med andre rettigheter.

I forløpet til resolusjonene engasjerte FIVAS seg i forarbeidet i samarbeid med vårt internasjonale nettverk og ba norske myndigheter om å støtte resolusjonsforslagene og å jobbe aktivt for å sikre at forslagene fikk bred støtte, noe som politisk ledelse i Utenriksdepartementet gikk inn for. Den første resolusjonen ble vedtatt med votering der 122 land stemte for, mens den andre resolusjonen ble vedtatt med konsensus.

Betydningen av resolusjonene har allerede vist seg. I januar 2011 ble resolusjonene referert til i en domsavgjørelse i Botswana i en vellykket ankesak mot en dom som nektet San-folket i Kalahari-ørkenen til å gjenåpne en brønn som de tidligere hadde hatt tilgang til.

I løpet av 2010 har FIVAS, bl.a. gjennom den årlige Blå oktober-kampanjen og innspill til den nye stortingsmelding om miljø og utvikling, oppfordret norske myndigheter til å

jobbe for at mandatet til den uavhengige FN-eksperten for retten til vann og sanitær utvides til spesialrapportør. FIVAS og andre organisasjoner har også bedt om at Norge ratifiserer tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, slik at brudd på retten til vann og tilfredsstillende sanitære forhold kan prøves internasjonalt. Disse og andre temaer knyttet til retten til vann og sanitær ble belyst under en rekke informasjonstiltak i løpet av året, bl.a. et godt besøkt seminar under Globaliseringskonferansen med over 170 deltagere.

Norsk vann- og sanitærbistand: I 2010 har FIVAS fulgt opp tidligere arbeid for å få i gang en kritisk gjennomgang av norsk vann og sanitær bistand, spesielt i forhold til utvelgelse av tiltak, samarbeidspartnere og kanaler. Gjennomgangen har blitt lovet, men er stadig forsinket. Saken har blitt tatt opp både i møter og korrespondanse med politisk ledelse og embetsverket i Utenriksdepartementet. I 2010 fikk vi beskjed om at gjennomgangen vil inngå som en del av midtveisevalueringen av Regjeringens miljøhandlingsplan (2006), som skal igangsettes senest til våren 2011.

Behovet for en sterkere målbar satsing på tilfredsstillende sanitære forhold globalt var hovedbudskapet i innspill gitt til norske myndigheter under oppstart av arbeidet med en stortingsmelding om global helse i oktober. Behovet for en større internasjonal satsing på sanitær var godt belyst under arrangementene "Verdens lengste dokø" og Blå oktober. Innspill relatert til vann og sanitærbistand ble også gitt under oppstart av arbeidet til den nye stortingsmeldingen om miljø og utvikling.

En søknad sendt til Utenriksdepartementet av FIVAS og en internasjonal koalisjon av fagforeninger og frivillige organisasjoner om støtte til en "international clearing house and matchmaking database for public-public partnerships" ble ikke innvilget på grunn av usikkerhet rundt fordelene med å støtte en nytt mekanisme framfor det arbeidet som allerede skjer i regi av UN-Habitat. Koalisjonen ble bedt om å søke på nytt i 2011.

"Ren energi": I 2010 har FIVAS deltatt aktivt i dialogprosjektet "Bærekraftige energiinvesteringer" i regi av UD, Energi Norge og ForUM. FIVAS har deltatt som en av fem frivillige organisasjoner. Prosjektet har som hensikt å få til en dialog mellom norske aktører om spørsmål relatert til hvordan man kan sikre bærekraft i energiinvesteringer i utlandet. Fra næringslivet har BKK, Norfund, SN Power, Statkraft og TrønderEnergi deltatt. Norske myndigheter ble representert av UD, Norad, OED, NVE og GIEK.

Til sammen ble det avholdt 3 todagers samlinger på Son samt et heldags seminar i Oslo. FIVAS var representert ved daglig leder og bidro med presentasjoner til seminaret og to av samlingene på Son. I tillegg utarbeidet FIVAS et dokument som viser de største avvikene mellom anbefalinger til World Commission on Dams og Performance Standards til International Finance Corporation (IFC). Dette dokumentet ble brukt som grunnlag for diskusjon på to av samlingene.

Fokuset under diskusjonene på Son har i all hovedsak vært på hvilke internasjonale standarder bør brukes av norske aktører i utbygging av vannkraft i utviklingsland. Temaene har inkludert urfolksproblematikken og "benefit-sharing". FIVAS har sørget for at anbefalinger til World Commission on Dams (WCD) har vært en sentral del av diskusjonene og bidratt til bedre forståelse for og delvis aksept for de viktigste prinsippene i WCDs anbefalinger. Det gjenstår å se i hvilken grad dette kan anvendes til en mer forpliktende ambisjon hos norsk næringsliv og norske myndigheter til disse prinsippene.

I fortsettelse av tidligere arbeid (se årsmeldingen for 2009) har FIVAS reist spørsmål rundt ulike aspekter av Regjeringens initiativ Ren Energi, bl.a. i innspill gitt til norske myndigheter i forbindelse med oppstart av arbeidet med stortingsmeldingen om miljø og utvikling i oktober. Anbefalinger fra FIVAS sin Guatemala-rapport (se nedenfor), spesielt i forhold til Norges oppfølging av urfolksrettigheter i vannkraftutbygging i

utlandet, ble drøftet på flere møter med politisk ledelse i Utenriksdepartementet og med andre beslutningstakere, bl.a. Norges Bank og Etikkrådet.

Energibistand gjennom de multilaterale institusjonene kom i fokus da Verdensbankens nye energistrategi ble diskutert under en konsultasjon arrangert av representanter for Verdensbanken i mars. FIVAS bidro med et innlegg som tok opp Verdensbankens fortsatt betydelige støtte til fossilt brensel og store vannkraftsanlegg. FIVAS oppfordret til økt støtte til desentral og ny fornybar energiproduksjon som den beste måten å øke fattiges tilgang til ren energi. Innspill fra FIVAS ble tatt med videre i Verdensbankens konsultasjonsprosess som avsluttes i 2011.

Ulike problemstillinger rundt ren energi ble også diskutert under flere arrangementer i løpet av året, bl.a. seminaret i februar med tittelen "Vannkraft og andre norske investeringer i urfolksområder i Latin-amerika" (med innlegg fra Norad, SN Power, Sametinget og gjester fra Guatemala) og seminaret "Ren og rettferdig energi? Systemkritisk blikk på klima og ren energi" som en del av Globaliseringskonferansen i november (med innlegg fra Norfund, Norad og Naturvernforbundet).

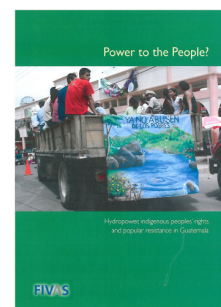
Miljømessige og sosiale retningslinjer: 2010 var 10-årsjubileum for sluttrapporten til World Commission on Dams (WCD). I tillegg til arbeid gjort i forbindelse med dialogprosjektet "Bærekraftige energiinvesteringer" for å fremme kommisjonens anbefalinger (se "Ren Energi" ovenfor), ble det også utgitt et WCD-hefte i samarbeid med International Rivers og Oxfam Australia. Heftet viser hvor og hvordan kommisjonens anbefalinger har blitt tatt i bruk siden år 2000, og konsekvensene i tilfeller der de har blitt ignorert. FIVAS bidro både økonomisk og faglig til heftet.

På internasjonalt plan har FIVAS vært med på fellesinnspill fra internasjonale frivillige organisasjoner til Verdensbanken i forbindelse med revideringen av IFC sine Policy and Performance Standards on Environmental and Social Sustainability og til Hydropower Sustainability Assessment Forum (HSAF) angående svakheter med utkast til revidert protokoll til International Hydropower Association.

Følgning av prosjekter

I 2010 har FIVAS brukt mindre tid på konkrete framstøt overfor enkelte storskala vannkraftutbygginger og mer på generell kartlegging og beredskap i forhold til ulike land og vannkraftprosjekter. FIVAS har likevel hatt en kontinuerlig oppfølging på en rekke prosjekter i norsk regi og har kommet med innspill til norske og utenlandske myndigheter samt andre aktører om problemstillinger knyttet til vannkraftutbygginger i flere land.

FIVAS sin største landsatsing i 2010 var i **Guatemala**. Rapporten *Power to the People? Hydropower, indigenous peoples' rights and popular resistance in Guatemala* ble skrevet av frivillige medarbeidere Cecilie Hirsch og Miguel Utreras, og utgitt på både engelsk og spansk. Rapporten tar for seg den pågående satsingen på vannkraftutbygging i Guatemala og viser hvordan denne har tatt lite hensyn til befolkningen i landet, hovedsakelig urbefolkningsgrupper, en rettferdig deling av goder fra prosjekter, og sårbare økosystemer.

Guatemala ble valgt som casestudie siden landet har et stort potensiale for vannkraftutbygging, i tillegg til en stor andel urfolk. Rapporten viser hva som kan gå galt og hva norske aktører må ta hensyn til ved utvikling av vannkraftsektoren i fattige land, og land med sårbare grupper slik som urfolk. Erfaringen til det norske energiselskapet REIAS er omtalt i rapporten.

I forkant av ferdigstilling av rapporten ble flere aktører fra sivilsamfunnet i Guatemala invitert til Norge for et seminar arrangert av FIVAS i samarbeid med Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp og Latin-Amerikagruppene i Norge. Seminaret huset over 100 deltakere. Delegasjonen fra Guatemala bestod av representanter fra både urfolksbevegelsen, bondebevegelsen og miljøbevegelsen. Rapporten ble senere lagt frem og diskutert i en rekke store folkemøter i flere regionale områder i Guatemala slik som Zacapa, Huehuetenango, Quiche og San Marcos. Rapporten ble også lansert i hovedstaden Guatemala City i juni 2010 der sivilsamfunn, stat og selskaper var til stede. FIVAS har fått mange tilbakemeldinger fra ulike hold i Guatemala, og det er tydelig at rapporten har blitt lest av mange, inkl. flere av selskapene som står bak utbyggingene. Det var stor interesse for rapporten i lokalt media og rapportens forfattere ble intervjuet av nasjonal tv og presse. I **El Salvador** har grasrotorganisasjoner varslet at de vil bruke Guatemala-rapporten for å styrke deres kamp mot enkelte vannkraftutbygginger i landet.

En av målsetningene med rapporten var å komme i forkjøp av en varslet satsing i Mellom-Amerika av ulike norske aktører, og bidra til å legge premissene for en slik satsing. Rapportens funn ble presentert til statssekretær Ingrid Fiskaa i Utenriksdepartementet i et møte i juni i forkant av en offisiell reise til Mellom-Amerika. I et nytt møte med Fiskaa i september kom det fram at vannkraft hadde vært et viktig tema under besøket.

I november/desember dro frivillig medarbeider Miguel Utreras til **Nicaragua** for å foreta et kartleggingsarbeid rundt planlagte norske vannkraftinvesteringer i landet. Nicaragua er et av landene som inngår i Regjeringens Ren Energi initiativ. Så langt er det inngått en avtale verdt 60 millioner norske kroner over 4 år mellom Norge og Nicaragua for utvikling av små vannkraftverk. Møter ble avholdt med bl.a. den norske ambassaden i Managua, UNDP, urfolksorganisasjoner og Humboldt stiftelsen.

I 2010 har FIVAS fulgt med utviklingen i **Chile** i forhold til SN Powers planlagte vannkraftverk i region XIV. En stillestand i prosjektene Pellaifa, Liquiñe og Reyehuico ble opprettholdt i 2010, mens SN Power jobbet med ferdiggjørelse av miljøkonsekvensanalyser for det største prosjektet Maqueo (400 MW) i kommunene Futrono og Lago Ranco i region XIV. I et møte med SN Power i juni ble det opplyst at miljøkonsekvensanalysene ikke skal leveres til den chilenske miljøkommisjonen Conama, men brukes internt for å avgjøre hva som skal skje videre. Ved slutten av året hadde SN Power fortsatt ikke tatt en investeringsavgjørelse i forhold til prosjektet.

I november kom det en pressemelding fra et nylig etablert samarbeidsorgan for 15 lokalsamfunn i kommunene Futrono og Lago Ranco. Ifølge pressemeldingen er Mapuche samfunnene i disse kommunene i mot planene om vannkraftprosjektet fordi de mener at dette vil være et brudd på deres kollektive rettigheter og territorium.

I **Laos** har FIVAS fulgt med utbyggingen av Theun-Hinboun Expansion Project (THXP) i provinsene Borikhamxay og Khammouan. Prosjektet er en utvidelse av det eksisterende Theun-Hinboun vannkraftprosjektet som er driftet og delvis eid av Statkraft. Utvidelsen av prosjektet innebærer bygging av en 65 m høy demning, tvangsflytting av over 4 000 urfolk og en fordobling av vannføringen nedstrøms for kraftverket. Over 50 000 mennesker vil bli utsatt for økt flom, erosjon og forverret livsgrunnlag, ifølge prosjektets egne analyser. FIVAS har tidligere jobbet for at prosjektet skulle utsettes inntil utbyggerne har gjort opp for seg i forhold til allerede eksisterende problemer, derunder tapt livsgrunnlag og manglende kompensasjon for tidligere skader. FIVAS medvirket til en 5-siders artikkel om prosjektet i *Henne* i januar 2010.

II. Informasjonsarbeid

Arrangementer

Dato	Arrangement	Sted	FIVAS bidrag
03.02.10	FN-skole (retten til vann)	FN-sambandet, Oslo	Foredrag (daglig leder)
04.02.10	Seminar: Vannkraft og andre norske investeringer i urfolksområder i Latin-Amerika	Håndverkeren, Oslo	Medarrangør, presentasjoner (Hirsch, Utreras)
08.02.10	Seminar: Internasjonale prinsipper, standarder og retningslinjer for utbygging av vannkraft og annen fornybar energi	Næringslivets Hus, Oslo	Presentasjon (daglig leder)
22.03.10	Verdens lengste dokø	CIENS, Forskningsparken, Oslo	Medarrangør
23.03.10	Debattmøte: Hvem eier vannet?	Litteraturhuset, Oslo	Innlegg (daglig leder)
17.04.10	Filmvisning og debatt: When the Mountain Meets its Shadow	Parkteateret, Oslo	Medarrangør, paneldebatt (Magdahl)
11.06.10	Vanndag på Bærum Montessori skole	Bærum	Presentasjon (Hernes)
17.06.10	Seminar: Trouble on the Mekong (med Premrudee Daoroung)	Håndverkeren, Oslo	FIVAS arr.
19.06.10	Møte i regi av Fagforbundet: Internasjonal solidaritet	Stavern	Presentasjon (Hernes)
juni	Lansering av rapporten <i>Power to the People?</i>	Guatemala (flere steder)	Presentasjoner (Hirsch, Utreras)
30.08.10	SAIH Nord-Sør seminar (om vannmangel)	Bergen	Presentasjon (Hernes)
21.09.10	Miljø og konflikt (Fredsrådet)	Parkteateret, Oslo	Stand (Scholz)
27.09.10	Seminalet: Norske interesser i Latin-Amerika	Latin-Amerikauka, Oslo	Presentasjon (Hirsch)
30.09.10	Møte i regi av Nes Vennskapsforening (om vann og Palestina)	Nes	Presentasjon
.09.10	Møte i regi av Vennskap Nord/Sør (om vannkraft i Guatemala)	Oslo	Presentasjon (Hirsch)
08.10.10	Filmvisning og debatt: Haiti – Ni måneder senere	Filmens Hus, Oslo	Medarrangør
13.-16.10.10	Blå oktober kampanjen	Oslo	Medarrangør, koordinering
14.10.10	Seminar: Rights and Wrongs: The Fight for the Right to Water and Sanitation	Håndverkeren, Oslo	FIVAS arr.
14.10.10	Seminar: Sanitation for All	Håndverkeren, Oslo	Medarrangør
16.10.10	Familiedag (Blå oktober)	Teknisk Museum, Oslo	Medarrangør
20.10.10	Møte i regi av Spire	Oslo	Presentasjon (Hernes)
27.10.10	Energidagen 2010, NTNU	Trondheim	Presentasjon (daglig leder)
19.11.10	Seminar: Vannkrise i en globalisert verden: synspunkter og løsninger fra India	Globaliseringskonferansen, Oslo	FIVAS arr., presentasjon (Hernes)
20.11.10	Seminar: Ren og rettferdig energi?	Globaliseringskonferansen,	FIVAS arr.,

	Systemkritisk blikk på klima og ren energi	Oslo	innlegg (Hernes)
--	--	------	------------------

I 2010 arrangerte FIVAS fem seminarer og var medarrangør på en rekke andre informasjonstiltak. I tillegg deltok FIVAS i flere møter og seminarer i regi av andre organisasjoner med foredrag eller forberedte innlegg. Følgende frivillige medarbeidere holdte presentasjoner og innlegg, deltok i paneldebatter eller bisto med stands i løpet av året: Cecilie Hirsch, Miguel Utreras, Jørgen Magdahl, Silje Hernes, Jody Scholz og Aida Peña.

Verdens lengste dokø ble arrangert på Forskningsparken i Oslo på Verdens vanndag (22. mars) i samarbeid med Sustainable Sanitation Design, som en del av en større internasjonal markering. En symbolsk dokø ble formet av seminardeltagere og barn fra lokale barnehager som en del av et globalt forsøk på å sette ny verdensrekord, med et budskap til den norske regjeringen om å bidra mer for å takle den globale sanitærkrisen. Arrangementet fikk stor oppmerksomhet med dekning på flere riksdekkende tv og radioprogrammer i løpet av dagen.

Blå oktober-kampanjen, som har som formål å sette søkelyset på retten til vann og sanitær, ble arrangert for fjerde år på rad 13.-16. oktober. Årets kampanje fanget oppmerksomhet med et klart politisk budskap og et godt planlagt åpningsstunt utenfor Stortinget med deltagelse fra Stortingets energi og miljøkomité og SVs parlamentariske nestleder Inga Marte Thorkildsen. Åpningen ble direkteendt på TV2 og ble dekket av flere sendinger på NRK radio.

Årets tema var manglende tilgang til tilfredsstillende sanitære forhold i verden. Under kampanjen ble det arrangert filmvisning og debatt i samarbeid med Film fra Sør, to seminarer med utenlandske deltagere, og en familiedag med installasjon, stands og "vannfortellinger" på Teknisk Museum. I etterkant av Blå oktober ble et møte holdt med statssekretær Ingrid Fiskaa i Utenriksdepartementet for å overrekke kampanjens krav som 20 organisasjoner stilte seg bak. FIVAS sto for den overordnede koordineringen samt enkelte arrangementer.

Informasjonshenvendelser

Vi har besvart informasjonshenvendelser fra journalister, studenter og forskere, både i Norge og utlandet, om spørsmål relatert til prosjekter/temaer vi jobber med.

Mediaoppslag

I 2010 har FIVAS medvirket til artikler og reportasjer om temaer/prosjekter vi har jobbet med i bl.a. følgende media: *Bistandsaktuelt*, *Dagsavisen*, *Klassekampen*, *NRK radio og tv (diverse programmer)*, *NTB*, *Ny Tid* og *Vårt Land*. I forbindelse med arrangementet "Verdens lengste dokø" i mars og Blå oktober kampanjen ble FIVAS intervjuet på NRK Dagsrevyen og TV2 (direktesending).

Nettsider

I 2010 ble publikasjoner og relevante nyhetssaker lagt ut på nettsidene.

Publikasjoner

I 2010 ble det utgitt følgende publikasjoner:

- *Power to the People? Hydropower, indigenous peoples' rights and popular resistance in Guatemala.* Rapporten er skrevet av Cecilie Hirsch og Miguel Utreras og utgitt på både engelsk og spansk.
- *Protecting Rivers and Rights: the World Commission on Dams Recommendations in Action Briefing Kit.* Heftet er utgitt av International Rivers, FIVAS og Oxfam Australia.
- *Vann og Konflikter.* En siste utgave av Vann og Konflikter i nåværende form ble utgitt i desember. I 2010 ble det besluttet å fase ut papirutgaven og heller satse på et elektronisk nyhetsbrev. Artikkene i *Vann og Konflikter* publiseres på nettsidene. Redaksjonen i 2010 har bestått av Stein Malmo, Silje Kjørberg Hernes og Andrew Preston.

Følgende var også under utarbeidelse ved slutten av året:

- *Vann og klimaendringer.* Heftet skrives av Lan Marie Berg og skal utgis av FIVAS i samarbeid med ForUMs arbeidsgruppe for vann og sanitær.

Studie- og prosjektreiser

I juni 2010 reiste frivillige medarbeidere Cecilie Hirsch og Miguel Utreras til Guatemala i forbindelse med lansering av rapporten *Power to the People?*

En ny prosjektreise ble gjennomført til Guatemala i november (i forbindelse med lansering av rapporten *Power to the People?*) og til Nicaragua i desember (kartlegging av norske investeringer) av frivillig medarbeider Miguel Utreras.

En planlagt studiereise til Uganda ble utsatt til 2011.

III. Nettverksarbeid

I 2010 har FIVAS deltatt i forskjellige fora nasjonalt og internasjonalt, og bidratt til ulike kampanjetiltak og aktiviteter gjennom disse.

Mesteparten av nettverksarbeidet i Norge har foregått via ulike temagrupper i Forum for utvikling og miljø (ForUM), først og fremst i arbeidsgruppen for vann og sanitær, hvor FIVAS har fungert som gruppeleder. Daglig leder i FIVAS har også sittet som varamedlem i styret i ForUM gjennom året.

FIVAS har også samarbeidet med enkelte norske organisasjoner innenfor temaer som ren energi og har deltatt i arbeidsgruppen som jobber for norsk ratifisering av tilleggsprotokollen til den internasjonale konvensjonen om økonomiske sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK-TP).

Internasjonalt har FIVAS deltatt i følgende nettverk: International Committee for Dams, Rivers and People (ICDRP), NGO Forum on ADB, Water Justice Network og Reclaiming Public Water Network.

Møter/konferanser

I 2010 deltok FIVAS i bl.a. følgende møter og konferanser:

Dato	Arrangement	Sted	FIVAS rep.
19.02.10	Kontaktmøte med frivillige organisasjoner	Etikkrådet	Daglig leder
11.03.10	Konsultasjon med Verdensbanken om ny energi strategi	ForUM, Oslo	Daglig leder
22.03.10	Verdens vanddag	CIENS, Oslo	Daglig leder
12.- 13.04.10	Norsk energidialog	Son	Daglig leder
06.05.10	Lansering av ForUM rapport om regionale utviklingsbanker	Oslo	Daglig leder
04.09.10	Sustainable Sanitation Alliance 12. møte	Stockholm	Ola Hanserud
06.- 07.09.10	Norsk energidialog	Son	Daglig leder
17.09.10	Møte om Stortingsmelding om miljø og utvikling	UD	Daglig leder
24.09.10	COP16-møte	Miljøhuset, Oslo	Daglig leder
01.- 07.10.10	Internasjonal aktivismøte: Rivers for Life 3	Temacapulin, Mexico	Silje Hernes
18.10.10	Møte om Stortingsmelding om global helse	UD	Daglig leder
08.- 09.11.10	Norsk energidialog	Son	Daglig leder

IV. Organisasjonsarbeid

I 2010 avholdt FIVAS et utvidet styreseminar 10. mai for å utarbeide en ny 4-årig informasjonsstrategi for organisasjonen. Dette dannet grunnlag for en søknad om en ny rammeavtale med Norad for 2011-2014.